

Závěti mohou být, jak je známo, svým obsahem zajímavým doplňkem poznatků o předcích. Tak je tomu i v případě nálezu dvou závětí mých jihočeských předků z Veselí nad Lužnicí (viz pramen 6 a 7). Prvá (6) je testamentem mého nadděda z matčiny strany, Martina Komrmajera, narozeného 10. 11. 1685 (3, fol. 32), prvního pokračovatele „ševcovské dynastie“, o níž jsem již dříve pojednal v Genealogických a heraldických listech (1). Martin zemřel 21. 11. 1766 ve věku 81 let (5, fol. 40).

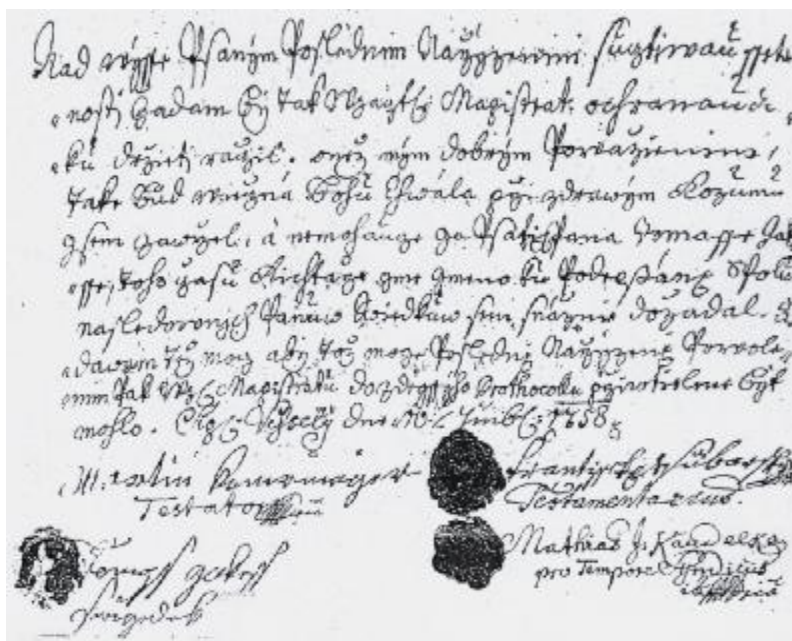
Martin Komrmajer byl dlouhá léta veselským radním a jak svědčí údaj v Modré knize gruntovní (2), zastával v roce 1746 ve Veselí purkmistrovský úřad. Dne 3. února 1711 (4, fol. 477) se oženil s Annou Votýpkovou, dcerou Pavla Votýpky ze Soběslavě, podle úmrtního věku narozenou v. s. 1689. Touto ženou přibylы pravděpodobně další geny dlouhověkosti do rodu, neboť sama zemřela „věkem“ jako pětaosmdesátiletá dne 22. srpna 1774 (5, fol. 166). Martina tedy přežila o osm let. Z jejich manželství se narodilo osm dětí: Rozyna, Helena, Jiřík, Eva, Veruna, Antonín, Jan a Prokop.

Z technických důvodů není možné publikovat celé kopie testamentů. Proto uvádím jen stručná shrnutí jejich plnění. Pokud jde o Martinovu závěť (6), opatřenou třemi pečeti, vypovídá její obsah o následujícím rozdělení dědictví. Dědicem ustanovuje manželku Annu s tím, aby tak jako dosud vespolek hospodařila s dcerou Rozynou a po smrti Anny odkazuje synovi Antonínovi dům se zahradou a movitostmi v tržové ceně 350 kop míšeňských (s výjimkou čtyř peřin a „všeho plátna“, jež mají patřit dceři Rozyně), přičemž by Antonín před vlastním zápisem dědictví složil jmenovitě Rozyně 20 zlatých rýnských hotově. Dále pak, pokud by se manželka s Rozynou nemohly spolu porovnat, aby Rozyně poskytl příbytek. Obdobně připisuje dceři Heleně 10 zlatých „pro případ jakékoli její potřeby“ a rovněž zajištění společného bydlení až do její smrti. V dalším odkazuje synu Prokopovi šaty s tím, že „pokud by dlouho nepřišel“, má dostat takový obnos, zač budou šaty prodány. Důvodem Prokopovy nepřítomnosti byla vojenská služba, neboť zápis o jeho úmrtí 1. 2. 1777 (5, fol. 137) jej označuje za vysloužilého vojáka.

Zajímavé je další ustanovení, kterým manželce odkazuje pětiletou krávu, kterou označuje jako mladou. Obdobný odkaz krávy je pro dceru Rozynu. Posléze obnos získaný za prodej „bejčka“ se má použít na útraty, m. j. na uhrazení dluhů, kde je jmenován „šenkovní rest“, a to stejným dílem. Tento dokument vypovídá ovšem ještě o jiných věcech. Závěť je totiž sepsána osm roků před Martinovou smrtí, tj. v jeho 73 letech. Testament sepsuje František Šubarský a stvrzuje Mathias Koudelka, „pro tempore syndicus“, avšak podepisuje ji Tomáš Jakeš.

Je pravděpodobné, že Martin byl vskutku vážně nemocen, když v závěrečných ustanoveních uvádí, že nemůže psát, a proto požádal rychtáře Jakeše, aby testament podepsal za něho.

Dále pak můžeme konstatovat, že se nejen pozdravil, zemřel-li o osm roků později, ale též, že byl opět schopen vládnout rukou. Nalezl jsem totiž jeho podpis jako svědka na obligaci městského chirurga veselského Kajetána Wolfa Bratrstvu Bolestné matky boží, datované 12. 9. 1760. Martin obligaci podepsal již za dva roky po sepsání vlastního testamentu. V Martinově závěti není zmiňován druhý syn, jenž se dožil dospělosti - Jan, můj předděl. Zřejmě byl již „vybyt“. Z domu byl již téměř deset roků. Ženil se 29. 11. 1748 a jak zjišťujeme v zápise na foliu 99-100 Modré knihy gruntovní (2), dne 7. dubna 1754 zakoupil se na domě č. 87 ve Veselí n. L.

Prameny a literatura:

- 1.) Černý J.: *Stručná historie jednoho veselského rodu - dlouholetá věrnost povolání*. GH listy XIX, 1 - 2/1999
- 2.) *Modrá kniha gruntovní 1729 - 1780 Veselí nad Lužnicí*, Státní okresní archiv Tábor, sign. II/B-1/5
- 3.) *Veselí 2 - matrika NOZ 1679 - 1685 SOA Třeboň*
- 4.) *Veselí 3 - matrika NOZ 1686 - 1732 SOA Třeboň*
- 5.) *Veselí 17 - MZ 1764 - 1789 SOA Třeboň*
- 6.) *Testament Martina Komrmajera ze 16. 6. 1758 Soka Tábor, inv. č. 662, sign. III/A 259, kart. 3*
- 7.) *Testament Rozyny Komrmajerové z 22. 11. 1770 Soka Tábor, inv. č. 724, sign. III/A 322, karton 4*

Závěť Martinovy dcery Rozyny (7), narozené 9. 3. 1712 (4, fol. 212) a zemřelé 20. 3. 1772 (5, fol. 146), vypovídá svým způsobem o dalším vývoji vztahů v rodině. V této závěti, kterou Rozyna sepsuje rovněž ve vážné nemoci, odkazuje vše svému strýci Jakobovi Menšíkovi „za všechna dobrodiní jí prokázané“. O ostatních dědicích, které bychom očekávali, testament uvádí, že „můj žádný bratr ani sestra ani paní mateř, sumou žádný nejmenší přítel, kór nic k pohledávání nemá“. Ze závěti, sepsané půldruhého roku před smrtí zůstavitelky je patrné, že když byla Rozyna nemocná a nemohla tudíž ve smyslu otcovy závěti sloužit „paní mateři“ ani sourozencům, jejich přízni se již netěšila a naopak ani oni přízni její. Nicméně konstatujeme, že paní mateř přežila nejen Martina, ale i Rozynu - zemřela dva roky po ní.

